

To besedilo je zgolj informativne narave in nima pravnega učinka. Institucije Unije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti. Verodostojne različice zadevnih aktov, vključno z uvodnimi izjavami, so objavljene v Uradnem listu Evropske unije. Na voljo so na portalu EUR-Lex. Uradna besedila so neposredno dostopna prek povezav v tem dokumentu

► **B**

UREDBA KOMISIJE (ES) št. 29/2009

z dne 16. januarja 2009

o zahtevah glede storitev podatkovnih zvez za enotno evropsko nebo

(Besedilo velja za EGP)

(UL L 13, 17.1.2009, str. 3)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
► <u>M1</u>	Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 441/2014 z dne 30. aprila 2014	L 130	37	1.5.2014
► <u>M2</u>	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/310 z dne 26. februarja 2015	L 56	30	27.2.2015
► <u>M3</u>	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1170 z dne 8. julija 2019	L 183	6	9.7.2019

popravljena z:

► **C1** Popravek, UL L 104, 24.4.2009, str. 58 (29/2009)

▼B**UREDBA KOMISIJE (ES) št. 29/2009**

z dne 16. januarja 2009

o zahtevah glede storitev podatkovnih zvez za enotno evropsko nebo

(Besedilo velja za EGP)

*Člen 1***Vsebina in področje uporabe**

1. Ta uredba določa zahteve za usklajeno uvajanje storitev podatkovnih zvez, ki temelji na podatkovnih komunikacijah od točke do točke, zrak-zemlja, kot so opredeljene v točki 5 člena 2.

2. Ta uredba se uporablja za:

- (a) sisteme za obdelavo podatkov o letih, njihove sestavne dele in pripadajoče postopke, in vmesniške sisteme človek-stroj, njihove sestavne dele in pripadajoče postopke, ki jih uporabljajo enote kontrole zračnega prometa pri zagotavljanju storitev v splošnem zračnem prometu;
- (b) sestavne dele vmesnika človek-stroj v zraku in z njimi povezane postopke;
- (c) komunikacijske sisteme zrak-zemlja, njihove sestavne dele in z njimi povezane postopke.

▼M2

3. Ta uredba se uporablja za vse lete splošnega zračnega prometa v skladu s pravili instrumentalnega letenja v zračnem prostoru nad nivojem letenja FL 285, določenim v delih A in B Priloge I.

▼B

4. Ta uredba se uporablja za izvajalce služb zračnega prometa (air traffic service providers; v nadaljnjem besedilu „izvajalci ATS“), ki opravljajo storitve za splošni zračni promet v zračnem prostoru iz odstavka 3 in v skladu z ustreznimi dnevi uporabe.

*Člen 2***Opredelitve**

Za potrebe te uredbe se uporabljajo opredelitve v členu 2 Uredbe (ES) št. 549/2004.

▼ B

Uporabljajo se tudi naslednje opredelitve:

1. „storitev podatkovnih zvez“ pomeni nabor povezanih transakcij upravljanja zračnega prometa, ki jih podpirajo komunikacije podatkovnih zvez zrak-zemlja, ki imajo jasno določen operativni cilj in se začnejo in končajo z operativnim dogodkom;
2. „upravljavec“ pomeni osebo, organizacijo ali podjetje, ki izvaja lete z zrakoplovom ali se ponuja, da bi jih izvajalo;
3. „enota službe zračnega prometa“ (air traffic services unit; v nadaljnjem besedilu „enota ATS“) je civilna ali vojaška enota, ki je odgovorna za opravljanje storitev zračnega prometa;
4. „sporazum o ravni storitev“ pomeni del pogodbe o izvajanju storitev med organizacijami, v katerem je dogovorjena določena raven storitve, zlasti v zvezi s kakovostjo in opravljanjem storitve podatkovne komunikacije;
5. „podatkovna komunikacija od točke do točke, zrak-zemlja“ pomeni dvosmerno komunikacijo med zrakoplovom in subjektom komunikacije na zemlji, ki se opira na nabor porazdeljenih funkcij, da se doseže:
 - (a) oddajanje in sprejem navzgorjih in navzdolnih povezav bitnih okvirov prek mobilne podatkovne zveze med komunikacijskim sistemom na zemlji in komunikacijskim sistemom v zrakoplovu;
 - (b) oddajanje in sprejem podatkovnih enot med sistemom na zemlji in sistemom v zrakoplovu, ki gostita aplikacije zrak-zemlja, predvsem s:
 - (i) posredovanjem podatkovnih enot po zemeljskih komunikacijskih poteh in mobilnih podatkovnih zvezah;
 - (ii) mehanizmi sodelovanja na obeh koncih za prenos podatkovnih enot.
6. „državni zrakoplov“ pomeni vsak zrakoplov, ki ga uporablja vojska, carina in policija;
7. „državni zrakoplov, namenjen za prevoz“ pomeni državni zrakoplov z nepremičnimi krili, ki je namenjen za prevoz ljudi in/ali tovora;
8. „aplikacija zrak-zemlja“ pomeni nabor sodelovalnih funkcij zrak-zemlja, ki podpirajo storitve zračnega prometa;

▼ B

9. „komunikacija od konca do konca“ pomeni prenos informacij med enakovrednimi aplikacijami zrak-zemlja;
10. „komunikacija zrak-zemlja“ pomeni dvosmerno komunikacijo med komunikacijskim sistemom zrakoplova in zemeljskim komunikacijskim sistemom;
11. „varnostna politika“ pomeni nabor ciljev, pravil za vedenje uporabnikov in skrbnikov, ter zahtev za konfiguracijo in upravljanje sistema, ki so skupaj namenjeni varovanju sistemov in komunikacijskih virov za opravljanje storitev podatkovnih zvez pred dejanji nezakonitega vmešavanja;
12. „informacije o naslovih“ so informacije, ki se nanašajo na sistemski ali omrežni naslov subjekta, ki sodeluje v komunikaciji podatkovnih zvez zrak-zemlja, in omogoča nedvoumno določanje lokacije subjekta;
13. „integrirani sistem za obdelavo začetnih načrtov leta“ (integrated initial flight plan processing system; v nadaljnjem besedilu „IFPS“) je sistem v okviru evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (European Air Traffic Management Network), prek katerega je v zračnem prostoru, ki ga zajema ta uredba, zagotovljena centralizirana služba za obdelavo in razdelitev načrtov letov, ki opravlja sprejem, potrditev in razdelitev načrtov letov;
14. „ne deluje“ v zvezi z sestavnim delom na zrakoplovu pomeni, da sestavni del ne izpolnjuje svoje namembnosti ali ne deluje stalno v okviru svojega delovnega območja ali dovoljenih odstopanj.

*Člen 3***Storitve podatkovnih zvez**

1. Izvajalci ATS zagotovijo, da so enote ATS, ki opravljajo storitve zračnega prometa v zračnem prostoru iz člena 1(3), sposobne zagotavljati in opravljati storitve podatkovnih zvez, določene v Prilogi II.

▼ M2

2. Brez poseganja v odstavek 3 upravljavci zagotovijo, da so zrakoplovi, ki opravljajo lete iz člena 1(3), od 5. februarja 2020 sposobni opravljati storitve podatkovnih zvez, določene v Prilogi II.

▼ M3

3. Odstavek 2 se ne uporablja za:
 - (a) zrakoplove, ki imajo individualno spričevalo o plovnosti, prvič izdano pred 1. januarjem 1995;

▼ M3

- (b) zrakoplove, ki imajo individualno spričevalo o plovnosti, prvič izdano pred 31. decembrom 2003, in bodo prenehali delovati v zračnem prostoru iz člena 1(3) pred 31. decembrom 2022;
- (c) zrakoplove, ki imajo individualno spričevalo o plovnosti, prvič izdano pred 1. januarjem 2018, in so pred tem datumom opremljeni z opremo za podatkovne zveze, ki je skladna z zahtevami iz enega od dokumentov Eurocae, določenih v točki 10 Priloge III;
- (d) zrakoplove z največjim certificiranim številom sedežev za 19 potnikov ali manj in največjo certificirano vzletno maso 45 359 kg (100 000 lbs) ali manj ter za katere je individualno spričevalo o plovnosti prvič izdano pred 5. februarjem 2020;
- (e) državne zrakoplove;
- (f) zrakoplove, ki letijo v zračnem prostoru iz člena 1(3) zaradi preskušanja, dostave ali vzdrževanja ali imajo sestavne dele podatkovnih zvez, ki začasno ne delujejo, v skladu s pogoji, določenimi v veljavnem seznamu minimalne opreme, ki se zahtevajo v točki 1 Priloge III.

▼ M2

4. Država članica, ki se odloči opremiti nov tip državnega zrakoplova, namenjenega za prevoz, ki bo začel obratovati po 1. januarju 2019, z zmogljivostjo podatkovnih zvez, ki se opira na standarde, ki niso specifični za vojaške operativne zahteve, zagotovi, da so ti zrakoplovi sposobni opravljati storitve podatkovnih zvez, določene v Prilogi II.

▼ B*Člen 4***Pripadajoči postopki**

Izvajalci ATS, ki opravljajo storitve zračnega prometa, in upravljavci, ki uporabljajo storitve zračnega prometa, podprte s storitvami podatkovnih zvez, določene v Prilogi II, uporabljajo skupne standardizirane postopke, skladne z ustreznimi določbami Mednarodne organizacije civilnega letalstva (v nadaljnjem besedilu „ICAO“) za:

1. vzpostavitev komunikacij podatkovnih zvez kontrolor – pilot (controller – pilot data link communications; v nadaljnjem besedilu „CPDLC“);
2. izmenjavo operativnih sporočil CPDLC;
3. prenos CPDLC;
4. začasno prekinitve uporabe pilotovih zahtev CPDLC;
5. odpoved in zaustavitev CPDLC;
6. vložitev načrtov leta glede informacij, ki se nanašajo na zmogljivost podatkovnih zvez.

▼B*Člen 5***Obveznosti izvajalcev ATS za komunikacije podatkovnih zvez**

1. Izvajalci ATS zagotovijo, da zemeljski sistemi iz člena 1(2) in njihovi sestavni deli podpirajo aplikacije zrak-zemlja, opredeljene v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III.
2. Izvajalci ATS zagotovijo, da zemeljski sistemi iz člena 1(2)(c) in njihovi sestavni deli uporabljajo komunikacije od konca do konca v skladu z zahtevami iz dela A Priloge IV za izmenjavo podatkov aplikacij zrak-zemlja, opredeljenih v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III.
3. Izvajalci ATS, ki se pri opravljanju komunikacijskih storitev za izmenjavo podatkov z zrakoplovom aplikacij zrak-zemlja, opredeljenih v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III, opirajo na druge organizacije, zagotovijo, da se te storitve opravljajo v skladu s pogoji sporazuma o ravni storitev, ki vključuje zlasti:
 - (a) opis komunikacijskih storitev v skladu z zahtevami storitev podatkovnih zvez, določenih v Prilogi II;
 - (b) opis varnostne politike, vzpostavljene za varovanje izmenjave podatkov aplikacij zrak-zemlja, opredeljenih v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III;
 - (c) ustrezna gradiva, ki jih je treba zagotoviti za spremljanje kakovosti storitve in učinkovitosti komunikacijskih storitev.
4. Izvajalci ATS vzpostavijo ustrezne ureditve, s katerimi zagotovijo, da je mogoče vzpostaviti izmenjavo podatkov z vsemi zrakoplovi, ki letijo v zračnem prostoru v njihovi pristojnosti, in imajo zmogljivosti podatkovnih zvez v skladu z zahtevami iz te uredbe, ob ustreznem upoštevanju omejitev pokritosti uporabljene komunikacijske tehnologije.
5. Izvajalci ATS v svojih sistemih za obdelavo podatkov o letih izvajajo postopke posredovanja prijave in obveščanja naslednjega organa med enotami ATC v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 1032/2006 ⁽¹⁾, kar zadeva zahteve za avtomatske sisteme za izmenjavo podatkov o letih, ki podpirajo storitve podatkovnih zvez.
6. Izvajalci ATS spremljajo kakovost storitve komunikacijskih služb in potrjujejo njihovo skladnost z ravno učinkovitosti, ki je potrebna za delovno okolje v njihovi pristojnosti.

⁽¹⁾ UL L 186, 7.7.2006, str. 27.

▼B*Člen 6***Obveznosti upravljavcev glede komunikacij podatkovnih zvez**

1. Upravljavci zagotovijo, da sistemi v zraku, navedeni v členu 1(2)(c), in njihovi sestavni deli, vgrajeni v zrakoplovu, iz ►**M3** člen 3(2) ◀ podpirajo aplikacije zrak-zemlja, opredeljene v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III.

2. Upravljavci zagotovijo, da sistemi v zraku iz člena 1(2)(c) in njihovi sestavni deli, vgrajeni v zrakoplovu, iz ►**M3** člen 3(2) ◀ uporabljajo komunikacije od konca do konca v skladu z zahtevami iz dela A Priloge IV za izmenjavo podatkov aplikacij zrak-zemlja, opredeljenih v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III.

3. Upravljavci zagotovijo, da sistemi v zraku iz člena 1(2)(c) in njihovi sestavni deli, vgrajeni v zrakoplovu, iz ►**M3** člen 3(2) ◀ uporabljajo komunikacije zrak-zemlja v skladu z zahtevami iz dela B ali dela C Priloge IV, za izmenjavo podatkov aplikacij zrak-zemlja, opredeljenih v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III.

4. Upravljavci iz odstavka 3 vzpostavijo ustrezne ureditve, s katerimi zagotovijo, da je mogoče vzpostaviti izmenjavo podatkov med zrakoplovom, ki ima zmogljivosti podatkovnih zvez, in vsemi enotami ATS, ki lahko kontrolirajo lete, ki jih upravljajo v zračnem prostoru iz člena 1(3), ob ustreznem upoštevanju omejitev pokritosti uporabljene komunikacijske tehnologije.

*Člen 7***Splošne obveznosti držav članic za komunikacije podatkovnih zvez**

1. Države članice, ki so določile izvajalce ATS v zračnem prostoru iz člena 1(3), zagotovijo, da so komunikacijske storitve zrak-zemlja, ki uporabljajo zahteve iz dela B Priloge IV, na voljo upravljavcem za zrakoplove, ki letijo v zračnem prostoru v njihovi pristojnosti, za izmenjavo podatkov aplikacij zrak-zemlja, opredeljenih v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III, ob ustreznem upoštevanju omejitev pokritosti uporabljene komunikacijske tehnologije.

2. Države članice zagotovijo, da izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in drugi subjekti, ki opravljajo komunikacijske storitve, izvajajo ustrezno varnostno politiko za izmenjavo podatkov storitev podatkovnih zvez, določenih v Prilogi II, predvsem z uporabo skupnih varnostnih pravil za zaščito porazdeljenih fizičnih virov, ki podpirajo te izmenjave podatkov.

▼ B

3. Države članice zagotovijo, da se za upravljanje informacij o naslovih uporabljajo usklajeni postopki, da se nedvoumno določi zračne in zemeljske komunikacijske sisteme, ki podpirajo izmenjave podatkov aplikacij zrak-zemlja, opredeljenih v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III.

*Člen 8***Komunikacija podatkovnih zvez za državni zrakoplov, namenjen za prevoz**

1. Države članice zagotovijo, da sistemi v zraku iz člena 1(2)(c) in njihovi sestavni deli, vgrajeni v državnem zrakoplovu, namenjenem za prevoz, iz ► **M3** člen 3(4) ◀ podpirajo aplikacije zrak-zemlja, opredeljene v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III.

2. Države članice zagotovijo, da sistemi v zraku iz člena 1(2)(c) in njihovi sestavni deli, vgrajeni v državnem zrakoplovu, namenjenem za prevoz, iz ► **M3** člen 3(4) ◀ uporabljajo komunikacije od konca do konca v skladu z zahtevami iz dela A Priloge IV, za izmenjavo podatkov aplikacij zrak-zemlja, opredeljenih v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III.

3. Države članice zagotovijo, da sistemi v zraku iz člena 1(2)(c) in njihovi sestavni deli, vgrajeni v državnem zrakoplovu, namenjenem za prevoz, iz ► **M3** člen 3(4) ◀ uporabljajo komunikacije zrak-zemlja v skladu z zahtevami iz dela B ali dela C Priloge IV, za izmenjavo podatkov aplikacij zrak-zemlja, opredeljenih v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III.

*Člen 9***Obveznosti izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa in drugih subjektov za komunikacije podatkovnih zvez**

Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in drugi subjekti, ki opravljajo komunikacijske storitve za izmenjavo podatkov aplikacij zrak-zemlja, opredeljenih v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III, zagotovijo, da zemeljski sistemi iz člena 1(2)(c) uporabljajo komunikacije zrak-zemlja v skladu z zahtevami iz dela B ali dela C Priloge IV.

*Člen 10***Varnostne zahteve**

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da je pred vsako spremembo obstoječega sistema iz člena 1(2) ali pred uvedbo novih sistemov opravljena ocena varnosti, vključno z določitvijo nevarnosti, oceno tveganj in postopki za ublažitev slednjih, ki jo opravijo udeležene strani.

▼B*Člen 11***Skladnost ali primernost sestavnih delov za uporabo**

Pred izdajo izjave ES o skladnosti ali primernosti za uporabo iz člena 5 Uredbe (ES) št. 552/2004 proizvajalci sestavnih delov sistemov iz člena 1(2) te uredbe ali njihovi pooblaščenimi zastopniki s sedežem v Skupnosti ocenijo skladnost ali primernost za uporabo teh sestavnih delov v skladu z zahtevami, določenimi v Prilogi V.

Vendar pa se postopki certificiranja plovnosti, ki so v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008, ko se uporabljajo za sestavne dele v zraku iz člena 1(2)(b) in (c) te uredbe, štejejo za sprejemljive pri ugotavljanju skladnosti teh sestavnih delov, če vključujejo dokaz o izpolnjevanju zahtev glede interoperabilnosti, učinkovitosti in varnosti iz te uredbe.

*Člen 12***Verifikacija sistemov**

1. Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, ki lahko dokažejo ali so dokazali, da izpolnjujejo pogoje iz Priloge VI, opravijo verifikacijo sistemov iz člena 1(2)(a) in (c) v skladu z zahtevami iz dela A Priloge VII.

2. Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, ki ne morejo dokazati, da izpolnjujejo pogoje iz Priloge VI, s pooblaščenim organom sklenejo podizvajalsko pogodbo o verifikaciji sistemov iz člena 1(2)(a) in (c). Ta verifikacija se izvaja v skladu z zahtevami iz dela B Priloge VII.

*Člen 13***Dodatne zahteve**

1. Izvajalci ATS zagotovijo, da so izmenjave podatkov zrak-zemlja aplikacij zrak-zemlja, opredeljenih v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III, posnete v skladu s standardi ICAO iz točk 6, 7 in 8 Priloge III, v kolikor te zadevajo funkcijo snemanja komunikacij podatkovnih zvez na zemlji.

2. Dokument Eurocae, opredeljen v točki 9 Priloge III, velja za zadostno dokazilo skladnosti z zahtevami za snemanje izmenjave podatkov zrak-zemlja iz odstavka 1, opredeljene v standardih ICAO iz točk 6, 7 in 8 Priloge III.

3. Izvajalci ATS:

(a) razvijajo in vzdržujejo priročnike obratovanja, ki vsebujejo potrebna navodila in informacije, in s tem zagotovijo, da zadevno osebje uporablja to uredbo;

▼ B

- (b) zagotovijo, da so priročniki iz točke (a) na voljo in se posodabljujejo ter da njihova posodobitev in razdelitev poteka v skladu z načeli ustreznega vodenja kakovosti in konfiguracije dokumentacije;
- (c) zagotovijo, da so delovne metode in postopki obratovanja skladni s to uredbo.
4. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da centralizirana služba za obdelavo in razdelitev načrtov leta:
- (a) razvija in vzdržuje priročnike obratovanja, ki vsebujejo potrebna navodila in informacije, in s tem zagotovi, da zadevno osebje uporablja to uredbo;
- (b) zagotavlja, da so priročniki iz točke (a) na voljo in se posodabljujejo ter da njihova posodobitev in razdelitev poteka v skladu z načeli ustreznega vodenja kakovosti in konfiguracije dokumentacije;
- (c) zagotavlja, da so delovne metode in postopki obratovanja skladni s to uredbo.
5. Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa zagotovijo, da je vse zadevno osebje pravilno seznanjeno z ustreznimi določbami te uredbe in da je ustrezno usposobljeno za svoje delovne naloge.
6. Upravljalci sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da je osebje, ki upravlja opremo za podatkovne zveze, pravilno seznanjeno s to uredbo, ustrezno usposobljeno za svoje delovne naloge in da so navodila za uporabo opreme za podatkovne zveze na voljo v pilotski kabini, kadar je to mogoče.
7. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da je osebje, ki v okviru načrtovanja letov upravlja IFPS, pravilno seznanjeno z zahtevami iz te uredbe in je ustrezno usposobljeno za svoje delovne naloge.
8. Države članice zagotovijo, da se zadevne informacije o uporabi storitev podatkovnih zvez objavijo v nacionalnih publikacijah za aeronavtične informacije.

*Člen 14***Izvzetje**

1. Kadar posebne okoliščine na podlagi meril, opredeljenih v odstavku 3, zrakoplovom posebnih tipov onemogočajo izpolnjevanje zahtev iz te uredbe, zadevne države članice do najpozneje 31. decembra 2012 pošljejo Komisiji podrobne informacije, s katerimi utemeljijo potrebo po izvzetju za te tipe zrakoplovov.
2. Komisija pregleda zahteve za izvzetje iz odstavka 1 in po posvetovanju z udeleženiimi stranmi sprejme odločitev v skladu s postopkom iz ► **M3** člena 127(3) Uredbe (EU) 2018/1139 ◀.

▼ **M3**

3. Merila iz odstavka 1 so:

- (a) tipi/kombinacije modelov zrakoplovov, ki so dosegli konec svojega proizvodnega cikla in se proizvajajo v omejenem številu, in
- (b) tipi/kombinacije modelov zrakoplovov, za katere bi bili stroški predelave nesorazmerni zaradi stare zasnove.

▼ **B**

Člen 15

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po dnevu objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba se začne uporabljati ► **M2** 5. februarja 2018 ◀.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

▼B*PRILOGA I***Zračni prostor iz člena 1(3)****DEL A**

Zračni prostor iz ►**C1** prvega odstavka člena 1(3) ◀ vključuje zračni prostor nad nivojem letenja FL 285 znotraj naslednjih letalskih informacijskih področij (FIR – Flight Information Regions) in zgornjih letalskih informacijskih področij (UIR – Upper Flight Information Regions):

- Amsterdam FIR,
- Wien FIR,
- Barcelona UIR,
- Brindisi UIR,
- Brussels UIR,
- Canarias UIR,
- France UIR,
- Hannover UIR,
- Lisboa UIR,
- London UIR,
- Madrid UIR,
- Milano UIR,
- Rhein UIR,
- Roma UIR,
- Scottish UIR,
- Shannon UIR.

DEL B

Zračni prostor iz ►**C1** drugega odstavka člena 1(3) ◀ vključuje zračni prostor nad nivojem letenja FL 285, določen v delu A, poleg tega pa še naslednja letalska informacijska področja (FIR) in zgornja letalska informacijska področja (UIR):

- Bratislava FIR,
- Bucuresti FIR,
- Budapest FIR,
- Kobenhavn FIR,
- Ljubljana FIR,
- Nicosia FIR,
- Praha FIR,
- Sofía FIR,
- Warszawa FIR,

▼M2

- Zagreb FIR,

▼B

- Finland UIR južno od 61°30',
- Hellas UIR,
- Malta UIR,
- Riga UIR,
- Sweden UIR južno od 61°30',
- Tallinn UIR,
- Vilnius UIR.

PRILOGA II

Opredelitev storitev podatkovnih zvez iz členov 3, 4, 5 in 7 ter Priloge IV

1. *Opredelitev zmožnosti vzpostavitve komunikacij podatkovnih zvez (DLIC – Data Link Communications Initiation Capability)*

Storitev DLIC omogoča izmenjavo potrebnih informacij za vzpostavitev komunikacije podatkovnih zvez med sistemoma podatkovnih zvez na zemlji in v zrakoplovu.

Storitev DLIC je na voljo, da podpira:

- nedvoumno povezavo podatkov o letu iz zrakoplova s podatki o načrtu leta, ki jih uporablja enota ATS,
- izmenjavo podprtih informacij o tipu in različici aplikacije zrak-zemlja,
- dostavo informacij o naslovih subjekta, ki gosti aplikacijo.

Izmenjava med sistemi podatkovnih zvez v zraku in na zemlji za izvrševanje storitve DLIC je skladna z:

- metodami obratovanja, diagrami časovnih zaporedij in sporočili za vzpostavitev DLIC in kontaktne naloge DLIC, določene v oddelku 4.1 dokumenta Eurocae, opredeljenega v točki 11 Priloge III,
- varnostnimi zahtevami, določenimi v oddelku 4.2.2 dokumenta Eurocae, opredeljenega v točki 11 Priloge III,
- zahtevami glede učinkovitosti, določenimi v oddelku 4.3.2 dokumenta Eurocae, opredeljenega v točki 11 Priloge III.

2. *Opredelitev storitve upravljanja komunikacij ATC (ACM – ATC Communications Management)*

Storitev ACM zagotavlja avtomatsko podporo letalskemu osebju in kontrolorjem zračnega prometa za izvajanje prenosa komunikacij ATC (zvočnih in podatkovnih), ki obsegajo:

- začetno vzpostavitev CPDLC z enoto ATS,
- prenos CPDLC in glasu za let iz ene enote ATS v naslednjo enoto ATS, ali navodila za spremembo zvočnega kanala v enoti ali sektorju ATS,
- običajen zaključek CPDLC z enoto ATS.

Izmenjava med sistemi podatkovnih zvez v zraku in na zemlji za izvrševanje storitve ACM je skladna z:

- metodami obratovanja in diagrami časovnih zaporedij, določenimi v oddelkih 5.1.1.1.1 do 5.1.1.1.7 in 5.1.1.2 dokumenta Eurocae, opredeljenega v točki 11 Priloge III,
- varnostnimi zahtevami, določenimi v oddelku 5.1.2.3 dokumenta Eurocae, opredeljenega v točki 11 Priloge III, pri čemer so izključene zahteve, ki se nanašajo na podrejeno dovoljenje („downstream clearance“),
- zahtevami glede učinkovitosti med letom, določenimi v oddelku 5.1.3.2 dokumenta Eurocae, opredeljenega v točki 11 Priloge III.

▼ B3. *Oprelitev storitve izdaje dovoljenj in informacij ATC (ACL – ATC Clearances and Information)*

Storitev ACL letalskemu osebju in kontrolorjem zračnega prometa omogoča izvajanje operativnih izmenjav, ki obsegajo:

- zahteve in poročila letalskega osebja kontrolorjem zračnega prometa,
- dovoljenja, navodila in obvestila, ki jih kontrolorji zračnega prometa izdajo letalskemu osebju.

Izmenjava med sistemi podatkovnih zvez v zraku in na zemlji za izvrševanje storitve ACL je skladna z:

- metodami obratovanja in diagrami časovnih zaporedij, določenimi v oddelkih 5.2.1.1.1 do 5.2.1.1.4 in 5.2.1.2 dokumenta Eurocae, opredeljenega v točki 11 Priloge III,
- skupnim podnizom elementov sporočil, določenim v oddelku 5.2.1.1.5 dokumenta Eurocae, opredeljenega v točki 11 Priloge III, primernim za operativno okolje med letom,
- varnostnimi zahtevami, določenimi v oddelku 5.2.2.3 dokumenta Eurocae, opredeljenega v točki 11 Priloge III,
- zahtevami glede učinkovitosti med letom, določenimi v oddelku 5.2.3.2 dokumenta Eurocae, opredeljenega v točki 11 Priloge III.

4. *Oprelitev storitve preverjanja mikrofona ATC (AMC – ATC Microphone Check)*

Storitev AMC omogoča kontrolorjem zračnega prometa hkratno pošiljanje posameznega navodila več zrakoplovom, opremljenim z opremo za podatkovne zveze, da letalskemu osebju dajo navodilo, naj preverijo, ali njihova oprema za zvočno komunikacijo ne blokira danega zvočnega kanala.

Navodilo se izda samo zrakoplovom, ki imajo nastavljeno frekvenco, ki je blokirana.

Izmenjava med sistemi podatkovnih zvez v zraku in na zemlji za izvrševanje storitve AMC je skladna z:

- metodami obratovanja in diagrami časovnih zaporedij, določenimi v oddelkih 5.3.1.1.1, 5.3.1.1.2 in 5.3.1.2 dokumenta Eurocae, opredeljenega v točki 11 Priloge III,
- varnostnimi zahtevami, določenimi v oddelku 5.3.2.3 dokumenta Eurocae, opredeljenega v točki 11 Priloge III,
- zahtevami glede učinkovitosti, določenimi v oddelku 5.3.3.2 dokumenta Eurocae, opredeljenega v točki 11 Priloge III.

▼ **M3***PRILOGA III*

1. ORO.MLR.105 iz Priloge III k Uredbi Komisije (EU) št. 965/2012 z dne 5. oktobra 2012 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalske operacije ali Priloga 6 ICAO – Operacije zrakoplovov, del I (Mednarodni komercialni zračni prevoz – letala) (11. izdaja, julij 2018, ki vključuje spremembo št. 43) ali Priloga 6 ICAO – Operacije zrakoplovov, del II (Mednarodno splošno letalstvo – letala) (10. izdaja, julij 2018, ki vključuje spremembo 36).
2. Poglavlje 3 – Letalsko telekomunikacijsko omrežje, oddelek 3.5.1.1 „Kontekstno upravljanje“ (CM – Context Management), postavki uporabe (a) in (b) Priloge 10 ICAO – Letalske telekomunikacije – Zvezek III, del I (Digitalni podatkovno-komunikacijski sistemi) (druga izdaja, julij 2007, ki vključuje spremembe 70–82).
3. Poglavlje 3 – Letalsko telekomunikacijsko omrežje, oddelek 3.5.2.2 „Komunikacije med kontrolorjem in pilotom prek podatkovnih zvez“ (CPDLC – Controller-Pilot Data Link Communications), postavki uporabe (a) in (b) Priloge 10 ICAO – Letalske telekomunikacije – Zvezek III, del I (Digitalni podatkovno-komunikacijski sistemi) (druga izdaja, julij 2007, ki vključuje spremembe 70–82).
4. Poglavlje 3 – Letalsko telekomunikacijsko omrežje, oddelki 3.3, 3.4 in 3.6 Priloge 10 ICAO – Letalske telekomunikacije – Zvezek III, del I (Digitalni podatkovno-komunikacijski sistemi) (druga izdaja, julij 2007, ki vključuje spremembe 70–82).
5. Poglavlje 6 – Digitalna povezava zrak–zemlja na frekvenci VHF (VDL) Priloge 10 ICAO – Letalske telekomunikacije – Zvezek III, del I (Digitalni podatkovno-komunikacijski sistemi) (druga izdaja, julij 2007, ki vključuje spremembo 90).
6. Poglavlje 3 – Splošni postopki za mednarodno letalsko telekomunikacijsko storitev, oddelek 3.5.1.5 Priloge 10 ICAO – Letalske telekomunikacije – Zvezek II (Komunikacijski postopki, vključno s postopki za navigacijske službe zračnega prometa (PANS)) (sedma izdaja, julij 2016, ki vključuje spremembe 40–90).
7. Poglavlje 2 – Splošno – oddelek 2.26.3 Priloge 11 ICAO – Službe zračnega prometa (štirinajsta izdaja, julij 2016, ki vključuje spremembo 50-A).
8. Poglavlje 6 – Zahteve služb zračnega prometa za komunikacije – oddelek 6.1.1.2 Priloge 11 ICAO – Službe zračnega prometa (štirinajsta izdaja, julij 2016, ki vključuje spremembo 50-A).
9. Eurocae ED-111, Funkcionalne specifikacije za snemanje na zemlji CNS/ATM, julij 2002, ki vključuje spremembo 1 (30. julij 2003).
10. Eurocae ED-100 (september 2000) in ED-100A (april 2005), Zahteve interoperabilnosti za aplikacije ATS, ki uporabljajo podatkovne komunikacije ARINC 622.
11. Eurocae ED-120, Standard zahtev glede varnosti in učinkovitosti za storitve podatkovnih zvez zračnega prometa v celinskem zračnem prostoru, objavljen maja 2004, vključno s spremembo 1, objavljeno aprila 2007, in spremembo 2, objavljeno oktobra 2007.

▼B*PRILOGA IV***Zahteve iz členov 5, 6, 7, 8 in 9****Del A: Zahteve za komunikacije od konca do konca**

1. Podatkovne komunikacije od konca do konca zagotovijo nemoteno zagotavljanje in uporabo komunikacijskih storitev v zračnem prostoru iz člena 1(3).
2. Podatkovne komunikacije od konca do konca podpirajo izmenjavo sporočil za podporo storitvam podatkovnih zvez, ki so določene v Prilogi II, v skladu s skupnim standardiziranim naborom sporočil.
3. Podatkovne komunikacije od konca do konca podpirajo skupni standardizirani mehanizem zaščite od konca do konca, da se zagotovi celovitost prejetih sporočil, skladno z varnostnimi zahtevami storitev podatkovnih zvez, določenimi v Prilogi II.

Del B: Zahteve za komunikacije zrak-zemlja na podlagi ATN in načina VDL 2

1. Komunikacije zrak-zemlja so zasnovane tako, da podpirajo komunikacije od konca do konca in zagotovijo nemoteno zagotavljanje in uporabo komunikacijskih storitev za aplikacije zrak-zemlja, določene v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III v zračnem prostoru iz člena 1(3).
2. Komunikacije zrak-zemlja izpolnjujejo zahteve glede varnosti in učinkovitosti za storitve podatkovnih zvez, določene v Prilogi II.
3. Komunikacije zrak-zemlja temeljijo na skupni shemi naslovov.
4. Oddajanje in sprejem podatkovnih enot med sistemom na zemlji in sistemom v zrakoplovu, ki gostita aplikacije zrak-zemlja, določene v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III, temeljijo na komunikacijskih protokolih, skladnih s standardi ICAO, ki opredeljujejo Letalsko telekomunikacijsko omrežje iz točke 4 Priloge III.
5. Lastnosti komunikacijskega sistema na zemlji in v zrakoplovu ter oddajanje in sprejem bitnih okvirov med komunikacijskim sistemom na zemlji in v zrakoplovu so skladni s standardi ICAO, ki določajo zelo visokofrekvenčno digitalno povezavo, način VDL 2, iz točke 5 Priloge III.

Del C: Zahteve za komunikacije zrak-zemlja na podlagi drugih komunikacijskih protokolov

1. Komunikacije zrak-zemlja so zasnovane tako, da podpirajo komunikacije od konca do konca in zagotovijo nemoteno zagotavljanje in uporabo komunikacijskih storitev za aplikacije zrak-zemlja, določene v standardih ICAO iz točk 2 in 3 Priloge III v zračnem prostoru iz člena 1(3).
2. Komunikacije zrak-zemlja izpolnjujejo zahteve glede varnosti in učinkovitosti za storitve podatkovnih zvez, določene v Prilogi II.
3. Komunikacije zrak-zemlja temeljijo na skupni shemi naslovov.

▼B

4. Prenos in sprejem bitnih okvirov med komunikacijskim sistemom na zemlji in komunikacijskim sistemom v zrakoplovu temeljita na komunikacijskih protokolih, ki izpolnjujejo pogoje, določene v delu D.

Del D: Pogoji iz dela C

1. Komunikacijski protokoli morajo podpirati komunikacije od konca do konca.
2. Komunikacijski protokoli morajo biti predmet varnostne analize za dokazovanje izpolnjevanja zahtev glede varnosti in učinkovitosti storitev podatkovnih zvez, določene v Prilogi II.
3. Komunikacijski protokoli morajo podpirati dvosmerno komunikacijo od točke do točke z uporabo tistih delov radiofrekvenčnega spektra, ki jih ICAO določi kot primerne za podatkovne komunikacije zrak-zemlja za podporo službam zračnega prometa.
4. Komunikacijski protokoli morajo vključevati mehanizem za pregledno upravljanje mobilne povezljivosti med postajami na zemlji in v zraku.
5. Komunikacijski protokoli morajo biti določeni in potrjeni glede predpisov o plovnosti in predpisi o operativnem dovoljenju, ki se uporabljajo za komunikacijsko opremo zrakoplova.
6. Komunikacijski sistemi, ki podpirajo te protokole, ne smejo ustvarjati škodljivih učinkov za naprave na zemlji in v zraku, ki podpirajo VDL 2.

*PRILOGA V***Zahteve za ugotavljanje skladnosti ali primernosti za uporabo sestavnih delov iz člena 11**

1. Z dejavnostmi verifikacije se dokaže skladnost ali primernost za uporabo za sestavne dele, uporabljene pri izvajanju storitev podatkovnih zvez, komunikacij od konca do konca in komunikacij zrak-zemlja, glede na veljavne zahteve te uredbe, ko ti sestavni deli delujejo v preskusnem okolju.
2. Proizvajalec upravlja dejavnosti ocene skladnosti, še zlasti pa:
 - določi primerno preskusno okolje,
 - preveri, ali program preskušanja opisuje sestavne dele v preskusnem okolju,
 - preveri, ali program preskušanja izpolnjuje vse veljavne zahteve,
 - zagotovi usklajenost in kakovost tehnične dokumentacije in programa preskušanja,
 - načrtuje organizacijo preskušanja, osebje, namestitev in konfiguracijo preskusne platforme,
 - izvaja preverjanja in preskuse, kot je opredeljeno v programu preskušanja,
 - napiše poročilo, v katerem predstavi rezultate preverjanj in preskusov.
3. Proizvajalec zagotovi, da sestavni deli, uporabljeni pri izvajanju storitev podatkovnih zvez, komunikacij od konca do konca in komunikacij zrak-zemlja, vključeni v preskusno okolje, izpolnjujejo veljavne zahteve iz te uredbe.
4. Po zadovoljivo končani verifikaciji skladnosti ali primernosti za uporabo, proizvajalec v okviru svoje pristojnosti sestavi ES-izjavo o skladnosti ali primernosti za uporabo in v njej podrobno opredeli veljavne zahteve iz te uredbe, ki jih izpolnjujejo sestavni deli, ter s tem povezane pogoje uporabe v skladu s točko 3 Priloge III k Uredbi (ES) št. 552/2004.

*PRILOGA VI***Pogoji iz člena 12**

1. Izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa mora vzpostaviti metode poročanja znotraj organizacije, ki zagotavljajo in dokazujejo nepristranskost in neodvisnost presoje pri dejavnostih verifikacije.
2. Izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa mora zagotoviti, da osebje, ki je vključeno v postopke verifikacije, izvaja preglede z najvišjo možno stopnjo strokovne neoporečnosti in tehnične usposobljenosti ter da ni pod pritiskom in ne prejema spodbud, še zlasti ne finančne narave, ki bi lahko vplivale na presojo ali rezultate pregledov, predvsem od oseb ali skupin, na katere vplivajo rezultati pregledov.
3. Izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa mora zagotoviti, da ima osebje, ki je vključeno v postopke verifikacije, dostop do opreme, ki mu omogoča pravilno izvajanje zahtevanih pregledov.
4. Izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa mora zagotoviti, da je osebje, ki je vključeno v postopke verifikacije, dobro tehnično in poklicno usposobljeno, da ima dovolj znanja o zahtevah verifikacij, ki jih mora izvesti, ustrezne izkušnje pri tovrstnih postopkih in sposobnost sestavljanja izjav, evidenc in poročil, s katerimi se dokaže, da je bila verifikacija opravljena.
5. Izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa mora zagotoviti, da je osebje, ki je vključeno v postopke verifikacije, sposobno preglede izvesti nepristransko. Plačilo osebja ne sme biti odvisno od števila opravljenih pregledov ali od rezultatov tovrstnih pregledov.

▼B*PRILOGA VII***Del A: Zahteve za verifikacijo sistemov iz člena 12(1)**

1. Verifikacija sistemov, določenih v členu 1(2), dokazuje skladnost teh sistemov z veljavnimi zahtevami iz te uredbe v ocenjevalnem okolju, ki odraža okvir delovanja teh sistemov.
2. Verifikacija sistemov, določenih v členu 1(2), se izvaja v skladu z ustreznimi in priznanimi postopki preskušanja.
3. Preskusna orodja, ki se uporabljajo za verifikacijo sistemov, določenih v členu 1(2), imajo ustrezne funkcije.
4. Z verifikacijo sistemov, določenih v členu 1(2), se pridobijo deli tehničnega spisa, ki ga zahteva točka 3 Priloge IV k Uredbi (ES) št. 552/2004, vključno z naslednjima deloma:
 - opis izvajanja,
 - poročilo o pregledih in preskusih, ki so bili opravljeni pred začetkom delovanja sistema.
5. Izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa upravlja dejavnosti verifikacije in zlasti:
 - določi ustrezno delovno in tehnično ocenjevalno okolje, ki odraža delovno okolje,
 - preveri, ali program preskušanja opisuje vključitev sistemov, določenih v členu 1(2), v delovno in tehnično ocenjevalno okolje,
 - preveri, ali program preskušanja v celoti zajema zahteve glede interoperabilnosti in učinkovitosti iz te uredbe,
 - zagotovi usklajenost in kakovost tehnične dokumentacije in programa preskušanja,
 - načrtuje organizacijo preskušanja, osebje, namestitev in konfiguracijo preskusne platforme,
 - izvaja preverjanja in preskuse, kot je opredeljeno v programu preskušanja,
 - napiše poročilo, v katerem predstavi rezultate preverjanj in preskusov.
6. Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa zagotovijo, da sistemi, ki so določeni v členu 1(2) in delujejo v delovnem ocenjevalnem okolju, izpolnjujejo veljavne zahteve iz te uredbe.
7. Po uspešno končani verifikaciji skladnosti izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa pripravijo ES-izjavo o verifikaciji sistema in jo predložijo nacionalnemu nadzornemu organu skupaj s tehničnim spisom, kakor zahteva člen 6 Uredbe (ES) št. 552/2004.

▼B**Del B: Zahteve za verifikacijo sistemov iz člena 12(2)**

1. Verifikacija sistemov, določenih v členu 1(2), dokazuje skladnost teh sistemov z veljavnimi zahtevami iz te uredbe v ocenjevalnem okolju, ki odraža okvir delovanja teh sistemov.
2. Verifikacija sistemov, določenih v členu 1(2), se izvaja v skladu z ustreznimi in priznanimi postopki preskušanja.
3. Preskusna orodja, ki se uporabljajo za verifikacijo sistemov, določenih v členu 1(2), imajo ustrezne funkcije.
4. Z verifikacijo sistemov, določenih v členu 1(2), se pridobijo deli tehničnega spisa, ki ga zahteva točka 3 Priloge IV k Uredbi (ES) št. 552/2004, vključno z naslednjima deloma:
 - opis izvajanja,
 - poročilo o pregledih in preskusih, ki so bili opravljeni pred začetkom uporabe sistema.
5. Izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa določi ustrezno delovno in tehnično ocenjevalno okolje, ki odraža delovno okolje, dejavnosti verifikacije pa opravi pooblaščen organ.
6. Pooblaščen organ upravlja dejavnosti verifikacije in zlasti:
 - preveri, ali program preskušanja opisuje vključitev sistemov, določenih v členu 1(2), v delovno in tehnično ocenjevalno okolje,
 - preveri, ali program preskušanja v celoti zajema veljavne zahteve iz te uredbe,
 - zagotovi usklajenost in kakovost tehnične dokumentacije in programa preskušanja,
 - načrtuje organizacijo preskušanja, osebje, namestitev in konfiguracijo preskusne platforme,
 - izvaja preverjanja in preskuse, kot je opredeljeno v programu preskušanja,
 - napiše poročilo, v katerem predstavi rezultate preverjanj in preskusov.
7. Pooblaščen organ zagotovi, da sistemi, ki so določeni v členu 1(2) in delujejo v delovnem ocenjevalnem okolju, izpolnjujejo veljavne zahteve iz te uredbe.
8. Po končanih nalogah verifikacije, ki so dale zadovoljive rezultate, pooblaščen organ pripravi potrdilo o skladnosti v zvezi z nalogami, ki jih je opravil.
9. Potem ko izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa pripravi ES-izjavo o verifikaciji sistema in jo predloži nacionalnemu nadzornemu organu skupaj s tehničnim spisom, kakor zahteva člen 6 Uredbe (ES) št. 552/2004.